

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Örigenus Tōn Eis Tas Theias Graphas Exēgētikōn Apanta Ta Ellēnisti Heuriskomena

Cui idem præfixit Origeniana, Tripartitum opus, quo Origenis narratur vita,
doctrina excutitur, scripta recensentur

Origenes

Rothomagi, 1668

V. Quales poenas futuras arbitratus sit; quid ignem aeternum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-25059

alij Infernum, variaque Inferni loca, & mansiones; & quemadmodum terrena hæc loca A
 mentibus è cœlesti domicilio propter peccata deturbatis pro Inferno habentur, ita homi-
 nibus è terra digressis & scelere contaminatis inferiorem assignari sedem, quæ Infernus
 appellatur. τῆρα ἡ, inquit cap. 1. Philoc. ἀπαρ οἱ ἐπιούθην κ' ἢ κόνων διαίτην καταδύσαντες,
 ἐκ τῆς ἐν γαῖαν περὶ ἀγῶν ὀνειρούμεν, εἰ περιεῖτες ἀξιοὶ τῶν χαλμυρῶν χωρὶς ἀδύ, τὸ πῶν δ' ἐ-
 φέρων τὸ γένειον κ' ἢ ἀπὸ γίας τῆς ἀβύσσου μέγαν. ἡτοις οἱ ἐπιούθην, ἢ ἡτοις οἱ ἐπιούθην, ἀποδύσαντες εἰς τὴν
 ἀβύσσον ἢ χέρον. Quæ sic à Rufino reddita sunt libr. 4. ἀπὸ ἀρχῶν cap. 2. Fortassis enim sicut bi qui de
 hoc mundo secundum communem mortem istam recedentes pro actibus suis & meritis dispensantur, prout
 digni fuerint indicati, alij quidem in locum qui dicitur Infernus, alij in sinum Abrahæ, & per diversa
 quæque vel loca vel mansiones: ita etiam ex illis locis velut illic (si dici potest) morientes à superis B
 hunc locum descendunt: nam illis inferna hic morientium anima dicitur. Credo ob hanc distinctionem
 Infernus inferior à Scriptura nominatur in Psalmis: Quis liberaſti animam meam ex Inferno inferiori.
 Quæ ab Hieronymo quoque Epistolæ 59 ad Avitum, cap. 4. inserta sunt. Quoniam autem
 Internum Christus tenebras exteriores nonnumquam appellat, inde fit ut eas extra mun-
 dum Adamantius ablegat Tract. 33. in Matth. Quoniam legimus, inquit, aliquem qui fuit ante
 nos exponemem de tenebris abyſſi, & dicentem quoniam abyſſus est extra mundam foris, & tenebre.
 Consideremus ergo si potest vera esse expositio eius, ut quidam quasi indigni toto mundo in abyſſum illam,
 quam ille exposuit, foras eſſentur, in qua sunt tenebre, nemine eas illuminante, cum sint extra totum
 mundum. Sed alibi tamen aliter tenebras exteriores exponit, ut mox ostendemus. Homilia
 autem 1. in Genes. abyſſum illam cui in terum initio tenebræ incubabant, eam esse scribit C
 in quam Diabolus, ipsiusque Angeli mittendi sunt.

IV. Assignatis locis ac sedibus suis redditos homines pœnæ ac supplicia pro scelere
 modo torquebunt. Ait enim libr. 1. ἀπὸ ἀρχῶν, cap. 6. Interion tam in his qua videntur, & tem-
 porationi sæculis, quam in illis qua non videntur & æterna sunt, omnes isti pro ordine, pro ratione, pro
 modo, & meritorum dignitatibus dispensantur, ut alij in primis, alij in secundis, nonnulli etiam in ulti-
 mis temporibus, & per majora & graviora supplicia, necnon & diſtarna, ac malis (at ita dicam) facu-
 lis tolerata, aſſerioribus emendationibus reparati & reſtituti, eruditionibus primo Angelicis, tum deinde
 etiam graduum virtutibus, & sic per singula ad superiora provecti, usque ad ea qua sunt invisibilia &
 æterna perveniant, singulis videlicet quibusque cœlestium virtutum officij quadam eruditione in specie
 peragratis. Ex quo, ut opinor, hoc consequentia ipsa videtur ostendere, unamquamque rationabilem D
 naturam posse ab uno in aliterum ordinem transire, & per singulos in omnes, & ab omnibus in singulos per-
 venire, dum accessus profectuum, defectuumve varios pro motibus vel conatibus proprijs uniusquique pro
 liberi arbitrij facultate perpetitur. Prolixum locum describere necesseum habui, quia ad Orige-
 nianæ doctrinæ enodationem, & sequentium intellectum confert.

V. Iam vero cujusmodi pœnas futuras opinatus sit Origenes, videamus. Ignem illum
 æternum, in quem capitali Christi decreto impij mittendi sunt, nihil aliud esse ratus est,
 quam conscientia vermẽ. Consultatur caput 11. libri 2. De princip. quo id argumentum
 excussit: ibi ait revocatam divina virtute, & ob oculos impij positam peccatorum memo-
 riam, (iuxta illud Pauli Rom. 2. 15, 16. Inter se invicem cogitationibus accusantibus, aut etiam de-
 fendentibus. In die quum judicabit Deus occulta hominum) mentem ejus stimulis pungere, ut sui E
 ipsa sit accusatrix & testis; eamque adeo flammis ultricibus urere: ignis huius eſſeam esse
 admittas ante noxas, quas idcirco Apostolus ligna, fœnum, & stipulam nominavit; hinc
 scriptum esse apud Isaïam 50. 11. Ambulate in lumine ignis vestri, & flamma quam accendistis,
 Per quos sermones, inquit, hoc videtur indicari, peccator ut flammam sibi ipse proprij ignis accendat, &
 non in aliquem ignem qui ante fuerat accensus ab alio, vel ante ipsam substituerit, demergatur. Quærit
 deinde an præter illos, vel iræ, vel furoris, vel infanix, vel meroris ignes, quibus impij
 cum in hac vita torti fuerint, in futura quoque torquebuntur, aliqua generali pœna post
 mortem puniendi sint. Deinde dicit eo cruciatu affectum iri animam, ab ordine atque har-
 monia, ad quam fuerat à Deo condita, divulsam, quo afficitur corpus cum membra soluta
 compage distrahantur: Quæ, inquit, anima dissolutio atque divulsio cum adhibiti ignis ratione fue-
 rit explorata, sine dubio ad firmiorem sui compagem instaurationemque solidatur. Præterea quemad-
 modum curandis morbis ferrum & ignis sæpe adhibentur, ita conjecat medicum nostrum
 Deum volentem diluere vitia animarum nostrarum, qua ex peccatorum & scelerum diversitate college-
 rant, ut hujuscemodi pœnalibus curis; insuper etiam ignis inferre supplicium, his qui sanitate animæ
 perdidissent. Idem libro 5. cont. Cels. non aliud quidquam per ignes intelligere docet eos
 quos Scriptura stultos mundi appellat, ἢ τὸ δὲ εὐθύ, καὶ τὸ ἀσύνετον τῶν καλῶν ἐπιποδῶν, κ' ἢ
 πολλὰς καλῶν ἀποχρῆμα. Tale illud è Tractat. 34. in Matth. Qui autem recedant ab Iesu decedant
 in ignem æternum, qui alterius generis est ab hoc igne quem habemus in usu. Nullus enim ignis inter ho-
 mines est æternus, sed nec multi temporis; extinguitur enim cito. Æternus autem ignis est ille, de quo &
 Esaias dicit in fine Prophetiæ suæ: Vermis eorum non morietur, & ignis eorum non extinguitur. Simili

A igne uri Dæmones asseverat Homil. 27. in Num. nempe cum homines à vitiiis ad meliora conuersos cernunt, tum verò acerbissimas eos sufferre pœnas, & meritis ignibus exardescere.

Alias ignem peccata exedentem & absumentem, Deum ipsum esse vult, propter hoc Deuteron. 4. 24. *Domineus Deus tuus ignis consumens est.* Inde Homilia 2. & 16. in Ierem. igne hoc ligna, foenum, & stipulam, Christi fundamento superstructa, opera nempe peccati narrat absumi, postquam anima fuerit à corpore se junctâ: aurum vero, argentum, & gemmas, Virtutes scilicet, & recte acta, illibata & intacta seruari. At libr. 1. *Dei dogm.*, cap. 1. alio detorquet locum hunc Deuteronomij, nec pro futura vite purgatione accipit, sed pro presentis hujus gratia, mentibus humanis à Deo infusa. *Quid enim*, inquit, *consumes*

B *Deus secundum hoc quod ignis est? Numquidnam putabitur consumere materiam corporalem, ut est lignum, vel fœnum, vel stipula; & quid in hoc dionum de Dei laudibus dicitur, si Deus ignis est huiusmodi materiam consumens? Sed si consideremus quia Deus consumit quod exterminat, si consumit malas mentium cogitationes, consumit gesta turpia, consumit desideria peccati, cum se credentium mentibus inserit, & eas animas que Verbi eius ad Sapientia efficiuntur capaces, una cum Filio suo inhabitans, secundum quod dictum est: Ego & Pater veniemus, & mansionem apud eum faciemus; omnibus eorum vitijis passionibusque consumptis, sibi eas, seque dignum efficit templum. Ita & Homil. 2. in Cantic. Cant. Denique ob hoc Deus noster ignis dicitur esse consumens, & nihilominus lux in quo tenebræ non sunt; lux sine dubio iusta, & ignis efficitur peccatoribus, ut consumat in eis omne quod in anima eorum corruptibilitatis aut fragilitatis invenerit: nec aliter Homil. 1. in Ezech. Animam cæteroquin ignibus attingi & exuri non posse statuit libr. 6. contr. Cels. *ἡ μὲν δ' ἀσπυγία ὡς ἴσθηται ἐκ πυρροῦ ἔσθ' εἰς τὴν ἀθανάτου ἰσθίου ἀποπέσει. ἢ τὸ ἀθάλατον, ἢ δεξιάν, ἢ κλειδίαν, ἢ ἀρχὴν, ἢ ἐξουσίαν ἑσθ' ἑσθ'.**

C Nonnumquam tamen supremam mundi conflagrationem igne hoc denotari putat, eoque hominum peccata exuri & purgari. Legatur in libro 5. contr. Cels. locus ille, quo impurum hunc Philosophum futuram mundi conflagrationem negantem refellit: ostendit enim incendio hoc homines universos lutratum iri, illæsis tamen iis in quibus opera peccati, idoneum scilicet igni huic pabulum, nulla reperientur; exultis vero aliis, qui noxas & scelera, ligna nimirum, foenum, & stipulam flammis exedenda collegerint. Quarto quoque operis ejusdem libro, mundum tradit nunc diluviis repurgari, nunc incendiis, *ἢ τὰ γὰρ*

D *ἢ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς ἕλκον, ἀλλὰ & τὰ ἐν ἔλοι τοῦ κόσμου, ἐνομῶς καθαρεύουσιν ὅταν πολλὰ ἢ ἡκίμα γῆνται ἐν αἰῶνι.*
 E Vt ignem hunc intelligendum censet, nullam aliam præterea noxiis hominibus inflatum iri pœnam, licet illa pro peccatorum ratione diversis modis intendatur, vel remittatur, scribit in libro De Proverbiis Salomonis: *Manifestum est quod una pena tam Dæmonum nature, quam humano generi peccatorum à Domino prescripta sit illa, quam Dominus sua sententia designavit dicens: Ite in ignem æternum, qui paratus est Diabolo & Angelis eius: ostendens quia eadem species pœnarum peccatoribus, hominibus, & Diabolo, & Angelis eius preparata sit: licet in eadem pena diversa sit quantitas pœne: alius enim gravius ac vehementius cruciatur pro magnitudine peccatorum; alius autem remissius, cuius leviora & faciliora peccata sunt.* Locum profert Pamphilus in Apologia.

F VI. Sæpius tamen aliis præter ignem supplicij homines castigari à Deo passus est. Homilia 18. in Ierem. p. 182, 183. majus aliquod gehenna ignis esse supplicium concludit ex eo quod is sit gehenna ignis reus, qui dixerit fratri suo, Fatue; majus itaque impendere supplicium majorum criminum reis, puta adulteris; quod ejusmodi sit futurum in cor hominis non ascendisse. Libro 7. contra Celsum scribit animam insontem & puram, statim atque corpore exiit, ad puriora ætheris loca sublimem ferri: quæcunque vero noxia est, peccatis oppressam circa terram hæc & illuc volitari; quasdam circa mortuorum sepulchra, inde spectra oculis hominum quandoque obici; alias alibi errare. E Platone transtulit commentum istud, ut alia pleraque, cujus ea est in Phædone assertio, hominum corporeis rebus dum viverent implicitorum animas circa monumenta versari, quibus cum conspicibilis aliqua corporis pars etiamnum adhærescat, hinc tenebrosas animarum imagines, aspectabiles existere. Eam nihilominus sententiam repudiat Tom. 28. in Iohann. p. 347, 348. absurdumque esse decernit existimare animam, postquam corpore liberata est, mortuo assidere.

Aliud præterea supplicij genus notari putat his Luca verbis, quibus futurum minatur Christus, ut imprudentem servum *divulset, partemque ejus cum infidelibus ponat.* Genus autem supplicij id esse putat, divisionem animæ à Spiritu sancto; vel divisionem nobilioris partis animæ, quæ ad imaginem & similitudinem Dei facta est, ab ea parte quæ per liberi arbitrij lapsum deformata est; vel divisionem animæ ab Angelo tutelæ suæ præfecto. Sed & errorum tenebras & ignorantia caliginem vult exprimi tenebris exterioribus, in quas mitti ju-